

Posudek

na diplomovou práci Václavy Vachovcové

„Úloha generálního tajemníka OSN v mírových operacích OSN“

Práce je věnována mírovým operacím OSN a úloze generálního tajemníka v těchto operacích. Diplomantka zahájila své pojednání poměrně široce objasňováním úlohy a významu orgánů OSN v otázkách mezinárodního míru a bezpečnosti (kapitola I), jakož i objasňováním postavení a funkcí generálního tajemníka (kap. 2).

Teprve další části jsou věnovány objasnění pojmu a typologie mírových operací (třetí kapitola), obecné úloze generálního tajemníka v mírových operacích OSN (kapitola 4) a konkrétním případům mírových operací (kap. 5)

Diplomová práce prozrazuje zájem o předmět mezinárodního práva. Diplomantka vychází ze znalostí dostupné, nejen české literatury.

Poměrně odvážné je tvrzení, že mírové operace jsou „nejvýznamnější činností OSN“, která několikrát pomohla „zabránit vypuknutí další války, či dokonce jaderného konfliktu“ (závěr, s. 65). Z čeho tento závěr diplomantka vyvozuje a o co jej opírá? Lze skutečně hovořit o „nestranné armádě“ a „nestrannosti mírových operací“? Vždyť přece vždy straní míru a mezinárodní bezpečnosti. „Peacekeeping“ označuje autorka za „institut“, jehož „právní kodifikace není možná“(?) Poněkud naivní je např. tvrzení, že generální tajemník musí být osobností, se „kterou nebude mít problém žádná delegace OSN“ (s. 65 a násl.). Oponent si povšimnul, že diplomantka hovoří o „druzích konfliktu“ a nových typech těchto konfliktů (s. 54, 65, 67), aniž by vysvětlovala obsah těchto pojmů. Autorka např. nedůvodně tvrdí, že „do světových válek“ byly mezinárodní mír a bezpečnost v „rukou jediného státu“(?) Stejně nevěrohodné a nepravdivé je např. další tvrzení, že ani USA nemá (nebo nemají? – pozn.) prostředky a schopnost ovlivňovat mezinárodní situaci. Není také jasné, jakou „přeměnu fungování OSN“ má autorka práce na mysli. Považuje za řešení „zrušení práva veta stálých členů Rady bezpečnosti“, Jak si představuje, že se „bude nadále vyvíjet“ úloha generálního tajemníka OSN „spolu s různorodostí konfliktů ve světě“ (s. 68)?

Těžko lze souhlasit s tvrzením, že neexistují publikace, které by pojednávaly komplexně o úloze generálního tajemníka OSN v mírových operacích. Není jasné, co autorka míní „teorií“ mírových operací (úvod). Autorka by také měla blíže objasnit pojmy „mírové síly OSN“, oceněné Nobelovou cenou za mír a skutečnost, že OSN „nemá vlastní armádu“ i vzhledem k původním záměrům zakladatelů OSN a samotnému znění Charty. Proč se autorka domnívá, že „pozorovatelské mise“ nejsou operacemi mírovými? Obecně přijímané typologie mírových misí je širší, jak sama autorka uvádí (s. 37, 39). Uvažovala autorka někdy o vztahu mezinárodních „krizí“ a „konfliktů“ (s. 37)? Termín „peacekeeping“ není jistě termínem pouze pana Bureše (s. 38). Autorka rezignuje na vymezení pojmu mírových operací s odvoláním na „omnis definicio periculosa“ (s. 38), čímž se ovšem zbavuje úkolu podat nějaké bližší objasnění... V literatuře i praxi mírových operací se klade důraz na rozlišení „peacekeeping“, „peacemaking“ a „peaceenforcing“. Oponent se domnívá, že toto základní dělení stále platí. Pokud autorka přebírá další dělení např. na „kolektivní donucování“, „budování státu, národa“, „bezpečnostní a bezletové zóny“, „intervenci na podporu demokracie“ (s. 40) dostává se na kluzkou půdu ozbrojených, zejména humanitárních intervencí, jenž jdou již nad rámec mírových operací (kapitoly „6 a půl“ a Charty), které autorka raději ani nedefinuje. Práce zmiňuje i existenci dělení mírových operací podle generací jako historické (s. 41).

Autorka spojuje mírové operace i s terorismem, který se podle jejího mínění stal až po 11. září 2001 „globální hrozbou“, když „zvýšil obavu ze šíření zbraní hromadného ničení“ a OSN „nemůže vyslat mírové jednotky na konkrétní území, protože terorismus není otázkou ohrožení míru a bezpečnosti jednoho státu, ale celého světa“ (s. 43). Otázku vztahu mezi potíráním mezinárodního terorismu a mírovými operacemi OSN nelze odbýt jen obecným konstatováním, stejně tak nepostačí v této souvislosti říci, že „novodobé konflikty jsou složité“.

I když má oponent řadu kritických poznámek ke zpracování diplomové práce, celkově hodnotí práci pozitivně a doporučuje jí k ústní obhajobě. Lze konstatovat, že diplomantka se dobře seznámila se zpracovávanou problematikou a využila i existující dostupnou literaturu.

Oponent doporučuje, aby se při ústní obhajobě diplomantka soustředila na tyto okruhy problémů:

- použití ozbrojené síly v mírových operacích OSN
- vztah mezi mírovými operacemi OSN a ozbrojenou intervencí

Dne 27. 4. 2012

JUDr. Josef Mrázek DrSc.
oponent

